

Chủ tịch Quốc hội: Bước chuyển biến trong tư duy quản lý nhà nước về đô thị

19:56 21/07/2026

Chủ tịch Quốc hội nhấn mạnh dự án Luật Phát triển đô thị đánh dấu bước chuyển biến trong tư duy quản lý nhà nước về đô thị sang tư duy quản trị đô thị hiện đại và kiến tạo phát triển.

Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn phát biểu tại Hội nghị Ban Thường vụ Đảng ủy Quốc hội và Ban Thường vụ Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh. (Ảnh: Doãn Tấn/TTXVN)

Chiều 21/7, tại Nhà Quốc hội, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy Quốc hội, Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn đã chủ trì Hội nghị giữa Ban Thường vụ Đảng ủy Quốc hội và Ban Thường vụ Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh về tình hình triển khai thực hiện các cơ chế, chính sách đặc thù, vượt trội của Thành phố Hồ Chí Minh và việc xây dựng dự án Luật Phát triển đô thị.

Dự án Luật Phát triển đô thị đã tập trung thể chế hóa đầy đủ chủ trương của Đảng, kế thừa các cơ chế còn phù hợp của Nghị quyết số 98/2023/QH15 về thí điểm một số cơ chế, chính sách đặc thù phát triển Thành phố Hồ Chí Minh cũng như tham khảo cơ chế, chính sách tương tự tại Luật Thủ đô.

Quan điểm xuyên suốt là phân cấp, phân quyền mạnh mẽ, mở rộng quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm của chính quyền đô thị đặc biệt gắn với tăng cường kiểm soát quyền lực, kiểm tra, giám sát và trách nhiệm giải trình.

Qua thảo luận, các đại biểu ghi nhận, dự thảo Luật đã cơ bản bám sát các định hướng lớn của Bộ Chính trị, đặc biệt là Nghị quyết số 09-NQ/TW về xây dựng và phát triển Thành phố Hồ Chí Minh trong kỷ nguyên mới và các Nghị quyết chiến lược phát triển đất nước đã được Bộ Chính trị ban hành trong thời gian qua. Dự án Luật có một bước chuyển quan trọng trong tư duy xây dựng pháp luật từ cơ chế thí điểm sang xây dựng khuôn khổ pháp lý ổn định, lâu dài.

Chủ tịch Quốc hội đánh giá cao công tác chuẩn bị của Thành phố Hồ Chí Minh đối với dự thảo Luật Phát triển đô thị; nhấn mạnh đây là dự án Luật có ý nghĩa quan trọng, đánh dấu bước chuyển biến trong tư duy quản lý nhà nước về đô thị sang tư duy quản trị đô thị hiện đại và kiến tạo phát triển.

Nhấn mạnh Luật phải có tính chất đột phá để Thành phố Hồ Chí Minh và các thành phố trong cả nước phát triển, Chủ tịch Quốc hội đề nghị hoàn thiện bộ máy quản trị đô thị và cơ chế kiểm soát quyền lực. Việc phân quyền để giao thẩm quyền tại chỗ cho chính quyền đô thị thành phố tự duyệt chủ trương đầu tư, thu hồi giấy phép... Đây là một bước đột phá lớn phải làm. Tuy nhiên, cần quy định rõ tiêu chí định lượng về năng lực bộ máy thực thi khi được phân cấp, tránh tình trạng trao quyền nhưng thiếu nguồn lực và thiếu nhân sự chuyên môn.

Về cơ chế kiểm soát quyền lực và trách nhiệm giải trình, Chủ tịch Quốc hội lưu ý trao cơ chế vượt trội phải đi đôi với cơ chế hậu kiểm độc lập; cần thiết lập chỉ số đánh giá hiệu quả quản trị đô thị, định kỳ công khai cho người dân, doanh nghiệp, cho Quốc hội và Hội đồng nhân dân giám sát.

Cùng với đó, quy định rõ giới hạn pháp lý giữa quyền chủ động thí điểm cơ chế mới và các điều cấm trong Hiến pháp, Bộ luật Hình sự (sửa đổi)... để bảo vệ cán bộ dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm.

Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn chủ trì Hội nghị Ban Thường vụ Đảng ủy Quốc hội và Ban Thường vụ Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh. (Ảnh: Doãn Tấn/TTXVN)

Chủ tịch Quốc hội yêu cầu thể chế hóa mô hình TOD (phát triển đô thị định hướng giao thông công cộng) và quy hoạch không gian động Thành phố trong dự thảo Luật. Theo đó, cần quy định rõ bán kính vùng phụ cận ga, cho phép địa phương đấu giá quyền phát triển không gian ngầm, không gian trên cao tại các nút giao TOD, thu hồi giá trị gia tăng từ đất nộp lại ngân sách để tái đầu tư phát triển hạ tầng.

Đối với vấn đề cơ chế đột phá tài chính đô thị, huy động nguồn lực đầu tư, Chủ tịch Quốc hội nhận định điểm nghẽn lớn nhất hiện nay là đô thị thiếu cơ chế tự tạo nguồn vốn đầu tư phát triển, phụ thuộc quá lớn vào nguồn ngân sách truyền thống hoặc tín dụng ngân hàng. Vì vậy, dự thảo Luật cần bổ sung quy định về phát hành trái phiếu chính quyền địa phương chuyên biệt gắn với các dự án hạ tầng lớn; thí điểm mô hình quỹ đầu tư phát triển hạ tầng đô thị hoạt động theo nguyên tắc thị trường cho phép hợp tác công-tư (PPP).

Chủ tịch Quốc hội nêu rõ thành phố cần phát triển lĩnh vực hạ tầng mềm như chuyển đổi số, trung tâm đổi mới sáng tạo...; cắt giảm các tầng nấc thủ tục đầu tư, rút ngắn quy trình thẩm định đối với các dự án đô thị chiến lược; đồng thời quan tâm giải quyết các vấn đề chỉnh trang đô thị, nhất là việc cải tạo nhà ở ven sông, kênh, rạch nhằm bảo đảm mỹ quan đô thị, an toàn và môi trường sống.

Chủ tịch Quốc hội lưu ý nghiên cứu bảo đảm tính đồng bộ giữa các quy định trong Luật Phát triển đô thị với các luật chuyên ngành đang được xem xét sửa đổi, bổ sung như Luật Đất đai, Luật Đầu tư, Luật Đầu tư công và Luật Ngân sách nhà nước, trong đó, cần quy định rõ cơ chế thu hồi đất phục vụ tái thiết, chỉnh trang đô thị, vùng TOD... theo tỷ lệ đồng thuận của cộng đồng dân cư.

Cơ bản thống nhất với đề xuất trình Quốc hội xem xét thông qua dự án Luật Phát triển đô thị tại Kỳ họp không thường lệ thứ Nhất, Quốc hội khóa XVI, Chủ tịch Quốc hội đề nghị Đảng ủy Chính phủ khẩn trương hoàn thiện hồ sơ dự án Luật, gửi Đảng ủy Quốc hội để các cơ quan của Quốc hội tiến hành thẩm tra theo đúng tiến độ, bảo đảm chất lượng, với tinh thần đổi mới tư duy từ quản lý hành chính sang quản trị và kiến tạo phát triển đô thị.

Phát biểu tại Hội nghị, Bí thư Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh Trần Lưu Quang mong muốn dự án Luật sẽ được Quốc hội xem xét thông qua tại Kỳ họp không thường lệ thứ Nhất và sớm có hiệu lực, tạo cơ sở pháp lý để Thành phố tiếp tục bút phá, hiện thực hóa mục tiêu tăng trưởng 2 con số.

Theo TTXVN